

LÄRARHANDLEDNING

ULF ROLLOF

AKUT



22.6 2017 – 14.1 2018

MODERNA MUSEET MALMÖ

MODERNA MUSEET

INLEDNING

Den här lärarhandledningen är tänkt att fungera som ingång i utställningen *Akut* av Ulf Rollof. Handledningen vänder sig till dig som arbetar med elever i förskola, grundskola, gymnasiet och vuxenutbildning.

Här vill vi ge dig information och tips på hur ni kan arbeta utifrån utställningen både i skolan och på museet. Lärarhandledningen kan användas förberedande inför ett besök såväl som för att arbeta vidare i skolan efter ert besök.

Välkomna till Moderna Museet Malmö!

Gisela Fleischer
Konstpedagog

Ana María Bermeo Ujueta
Intendent förmedling

Curator: Iris Müller-Westermann
Förmedlingsintendent: Ana María Bermeo Ujueta
Konstpedagog: Gisela Fleischer

TEXTER

Om utställningen: Iris Müller-Westermann
Verkstexter: Andreas Nilsson, Iris Müller Westermann, Ana María Bermeo Ujueta
Textbearbetning: Gisela Fleischer
Skolprogram och pedagogik: Gisela Fleischer

FORM

Gisela Fleischer

Framsida: Installationsvy. Foto: Gisela Fleischer/Moderna Museet Malmö

FRÅGOR ELLER SYNPUNKTER?

Ana María Bermeo Ujueta: A.Bermeo-Ujueta@modernamuseet.se
Gisela Fleischer: G.Fleischer@modernamuseet.se

OM UTSTÄLLNINGEN

Utställningen *Akut* kretsar kring vår tids stora frågor och summerar 40 år av Ulf Rollofs konstnärliga gärning i en existentiell och fysisk upplevelse. Ulf Rollof har sedan 1980-talet arbetat i en mängd olika material och uttryck – skulptur, verk på papper, rörlig bild, experimentellt måleri, mekaniska installationer och fotografi m.m.

I utställningen *Akut* visas ett 20-tal verk – från hans tidiga akvareller över fotografier och stora installationer till hans skjutmålningar och de senaste stora ljusmålningarna. Moderna Museet har en omfattande samling av Ulf Rollofs verk, och utöver den har utställningen kompletterats med viktiga inlån från konstnären själv och privata långivare. Som betraktare får man nu chansen att ta del av ett rikt och brett konstnärskap, vars verk känns mycket angelägna i dag.

Ulf Rollofs konst skapas i dialog med det han upplever här och nu. Även om utgångspunkten alltid är hans egna upplevelser blir verken aldrig privata, utan snarare berör de det allmänmänskliga med stor kraft. Ulf Rollofs verk rör gränser på olika sätt. Gränser mellan det organiska och det artificiella, det rationella och det ockulta, och fysiska landsgränser.



Installationsvy Ulf Rollof: *Akut*. Foto: Helene Toresdotter/Moderna Museet

Konsten är för Ulf Rollof en ledsagare genom livets resa. Att vara akut vaken och närvarande i sitt liv utan att ha alltför många invanda och begränsande idéer om hur saker hänger samman är en förutsättning för att kunna utforska tillvaron. Med utgångspunkt i personliga upplevelser är Rollofs verk på samma gång allmängiltiga meditationer över människans skörhet som över människans potential och kraft att om och om igen spränga gränser och begränsningar.

Återkommande teman är också tid och rörelse, samt relationen mellan två motpoler – så som hetta och kyla, liv och död, människa och andra djur.

Ulf Rollof har visats runt om i världen, bl. a. på documenta IX i Kassel 1992, på Venedigbiennalen 1999 samt på MUAC i Mexico City 2009. Ulf Rollof är född 1961 och bor och arbetar i Stockholm.

Iris Müller-Westermann, curator

”AKUT”

ATT ANVÄNDA UTSTÄLLNINGEN I SKOLARBETET

Ordet ”akut” kan syfta till någonting som omedelbart behöver uppmärksammas eller åtgärdas. Vi associerar ofta ordet med någonting negativt – som en obehaglig överraskande händelse, ett kritiskt tillstånd som vi genast behöver reagera på och försöka rätta till.

Men ordet behöver inte vara någonting negativt. Curatorn för Ulf Rollofs *Akut* använder uttrycket för att beskriva ett tillstånd som får oss att vara *här och nu*, precis just i denna stund. Den omedelbara upplevelsen av Ulf Rollofs konst blir något att prioritera, värdesätta och uppleva till fullo. Närvaron i den egna upplevelsen blir det som är akut.

Hur upplever vi konst? Hur känner vi närvaro? Vi använder våra sinnesintryck och fokuserar på upplevelsen. Varje människas upplevelse är unik eftersom alla ser, luktar och hör olika saker på olika sätt. En färg, ett speciellt ljud, en känsla av värme eller kyla mot huden eller lukten av gummi – alla fångas vi av någonting som tillsammans hjälper oss att skapa vår egna, känslomässiga upplevelse.

För Ulf Rollof är det viktigt att hans konstverk kommunicerar med magen. Att känna efter med magen kan kallas för att använda magkänslan. När vi litar på magkänslan hjälper den oss att uppleva det som inte är rationellt, utan emotionellt för oss. Konst kan få oss att uppleva olika känslor. Glädje, avskildhet, sorg eller kanske nyfikenhet. Varje persons känslor räknas. Inga intryck kan vara fel eftersom de är subjektiva. Dina intryck kan ingen annan bestämma över.

Utgå gärna ifrån dessa tankar när du arbetar med utställningen tillsammans med dina elever – vare sig om du gör det på egen hand eller bokar ett besök hos oss. Kontakta oss gärna om du vill ha tips på hur ni kan jobba vidare själva eller på museet!

Gisela Fleischer, konstpedagog med ansvar för skolprogram

FILMTIPS

På vår webb finner du en film om *Akut*. Titta gärna på den med dina elever inför ert besök hos oss!



Ulf Rollof: Akut

FÖRDJUPNINGAR I UTVALDA KONSTVERK

KYLROCK

Ett av de första verk som möter besökaren är *Kylrock* från 1989. Det är en skulptur gjord av olika material samt mekanik av liknande typ som de vi annars finner i kylskåp. Själva vinterrocken bar Ulf Rollofs far i det finska vinterkriget för att hålla värmen. I konstverket *Kylrock* är den värmande vinterrocken istället innesluten av kylrör som genererar is. Det frostiga skyddslagret bjuder inte in till ett närmande. Istället är skulpturen avvisande och markerar en värld för sig.



Installationsvy med *Kylrock* och *Kalender II*. Foto: Leif Claesson/Moderna Museet

KALENDER II

Kalender II från 2000 består av 114 akvareller i stort format. Verket breder ut sig över tre väggar i utställningssalen. Ett antal av målningarna är täckta med en genomskinlig folie med text på. Verken är gjorda under en viss koncentrerad tidspediod. Ibland gjorde Rollof flera stycken per dag. Varje blad är daterat och numrerat och ingen av akvarellerna har sorterats ut, alla har lika värde. *Kalender II* bildar ett verk som på ett eget sätt verkar räkna tid, skapa en struktur, en översikt.

Textfragmenten som finns med i flera bilder ger inga förklaringar, snarare genererar orden ett lager till, bjuder på ytterligare en öppning för att läsa bilderna, t.ex. "Desert wind", "Cave-men live in the House", "House is Fire", "The Cave is Closed", "Tree is Crying".

Ulf Rollof strävade efter att gå in i skapandeprocessen utan att tänka och analysera när han arbetade. Istället ville han låta målningarna flöda fram på papperet så spontant som möjligt.

ÄNGLAFÄLLAN

Ulf Rollofs verk rör sig i många fall vid gränserna. Gränser mellan det organiska och det artificiella, det mänskliga och det djurlika, det rationella och det ockulta, samt fysiska landsgränser. Maskinerna för att fånga andliga varelser utgör verktyg som vi människor rationellt kan relatera till. *Änglafällan* från år 1984 är därför ett verk som betonar dualiteten i Rollofs konstnärskap – å ena sidan den obevekliga tron på osynliga, andliga krafter och å andra sidan den mänskliga tron på tekniska framsteg. Vid första ögonkastet liknar *Änglafällan* en landningsbana, som om dess mening var att hjälpa änglar att komma närmre oss människor. Men när vi tittar närmare på den så blir det uppenbart att det rör sig om en fälla.



Installationsvy med *Änglafällan* i mitten.
Foto: Leif Claesson/Moderna Museet



Installationsvy med detalj av *Änglafällan*.
Foto: Gisela Fleischer/Moderna Museet

ARBETA VIDARE MED ÄNGLAFÄLLAN

På museet, ge gruppen en lugn stund att själva fundera över vad de på ett metaforiskt plan skulle vilja "fånga". Tankar, drömmar, sagoväsen och känslor? De får gärna skriva eller skissa samtidigt.

Arbeta vidare med blandmaterial – allt från papper, kartong, limpistoler, färger, snören eller annat. Låt allas egen fantasi få dominera.

Experimentera med att "uppfinna" någonting och ge det en form. Uppfinningen kanske syftar till att dra till sig, fånga eller hjälpa någonting abstrakt (en dröm, väsen, kärlek eller tanke). Låt eleverna uppfinna egna sagoväsen!

LIFEBOAT

Ulf Rollofs storskaliga installation *Lifeboat* från 1990 består av tre komponenter, varav två visas i utställningen. 1986 började Rollof intressera sig för bälgar och dess möjligheter att kunna suga in andar. Rollof hade själv 1983 under en resa i Edsbyn sett en sittande gestalt. I *Lifeboat* möter betraktaren två stora bälgar som verkar andas lugnt och mekaniskt och där den ena ger luft åt den andra.

Verkets andra komponent är de 365 mindre livbåtar som går från golv till tak på en av väggarna. Båtarna är arrangerade som ett kalenderår med start 1 januari 2017 och varje båt representerar en dag. På så vis anknyter *Lifeboat* till akvarellmålningarna ur serien *Kalender II*.

Livbåtarna är tillverkade av syntetiskt vax, björnbär, latex och bomull. Björnbären blir till symbolisk färdkost för den eller de som ska färdas i båtarna. Metoden att konservera björnbär i gummi är en kunskap som Rollof tog med sig från Mexiko där han lärde sig att utvinna gummi direkt från träden.



Installationsvy av *Lifeboat*. Foto: Leif Claesson/Moderna Museet



Lifeboat, detalj. Foto: Gisela Fleischer/Moderna Museet

TIPS FÖR DIG SOM KOMMER TILL OSS MED DIN KLASS PÅ EGEN HAND

Uppmana dina elever att blunda inne i utställningen. Lyssna, lukta och känn efter, utan att analysera om det går. Låt närvaro och känslöförmågor vara era ledord. Prata om vilka upplevelser gruppen får. Skiljer de sig åt, och hur?

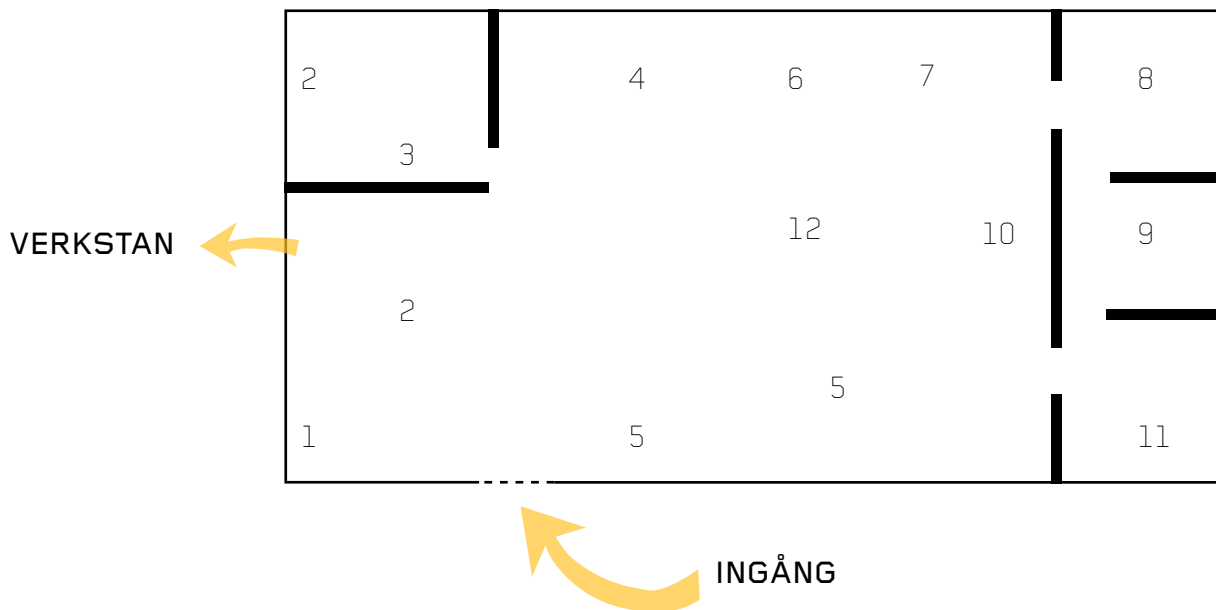


Lifeboat, detalj. Foto: Gisela Fleischer/Moderna Museet

UTSTÄLLNINGSRUMMET

Akut visas i Turbinhallen på Moderna Museet Malmö. Den består av ett stort rum samt flera mindre rum som nås från det stora. Flera av verken är monumentala och går ända upp till det ca 11 meter höga taket. En del konstverk hänger på väggarna medan andra står mitt i rummet. De mindre rummen är för små för att tillåta hela grupper att vistas där samtidigt. Det gör att våra skolvisningar och pedagogiska program utgår främst ifrån de verk som finns i det större rummet. Detta kan även vara bra för dig som lärare att känna till inför ert besök på egen hand!

Nedan följer en ritning över utställningen:



1. Kalender II
2. Kylrock/Glödsol
3. Desputés del 19.9.1985
4. Änglafällan
5. Lifeboat
6. Abandonado II

7. Äggring
8. Bord II
9. Sövd
10. RGB
11. Cinema Paintings
12. Madopark

Läs gärna igenom våra trivselregler innan du besöker oss med dina elever. De gäller för alla våra utställningar och för alla besökare. I Ulf Rollofs utställning är det särskilt viktigt att tänka på att verken absolut inte får vidröras, dels för att de är ömtåliga och också för att många av dem står mitt i rummen. Vår inställning är alltid att alla besökare är välkomna och att det går att ta emot alla typer av grupper och åldrar, men det är också viktigt för dig som lärare att känna till våra trivselregler. På så sätt får ert besök alla förutsättningar för att bli så bra, intressant och givande som möjligt!

Vi har museivårdar som arbetar i utställningssalarna på museet. De är kunniga om konsten och kan berätta mer om ni undrar någonting på plats. Fråga oss gärna mer om vad som gäller om du har några frågor inför ert besök!

Du finner våra trivselregler på vår webb: www.modernamuseet.se/malmo

PEDAGOGISKT PROGRAM

För skolans alla årskurser, från förskolan till gymnasiet och vuxenutbildning, har vi tagit fram ett skolprogram utifrån *Akut* av Ulf Rollof. Våra konstpedagogiska upplägg utgår ifrån Ulf Rollofs egen inställning till att skapa och uppleva konst, något som hela utställningen har curerats utifrån och genomsyras av.



Installationsvy *Akut*. Foto: Leif Claesson/Moderna Museet

Ulf Rollof har alltid arbetat med sin konst med stor närvaro och utgått från egna upplevelser, känslor och de inre och yttre omständigheter som skapat intryck. Rollof är skulptör och utställningen visar verk från 40 år av hans liv, men han har alltid utvecklat och experimenterat med sina konstverks uttryck. Såväl uttryck som val av material skiljer sig därför ofta åt.

I *Akut* visas konstverk av metall, elektronik, gummi, papper, latex, tyg och vax. Här finns experimentellt måleri, spegelglas, rörliga maskiner, text, film och fotografi.

Ulf Rollofs konst kan upplevas med flera av våra sinnen. Ljud, dofter, känslan av rummets storlek och temperatur är lika viktiga som det vi upplever med synen och magen. Just ett sådant förhållningssätt arbetar vi tillsammans med under ert besök hos oss. Läs gärna mer under "Att arbeta med utställningen i skolarbetet".

På nästa sida finner du färdiga upplägg som vi erbjuder utifrån *Akut*. Alla upplägg anpassas alltid efter ålder, funktion och era önskemål. Fokus ligger alltid på att upptäcka och reflektera. I Verkstan arbetar vi experimenterande med fokus på processen, inte på resultat!

Du kan även kontakta oss för få hjälp att skraddarsy ett upplägg som passar just er.

Visning av utställningen

Våra skolvisningar ger stort utrymme för alla elevers individuella upplevelser, känslor och intryck av konstverken vi tillsammans tar del av. Under konstpedagogens ledning fokuserar vi på här och nu, vår magkänsla och egna tolkningar. Nyfikenhet, närvaro och upptäckarlust präglar visningen. Vi använder alla tillgängliga sinnen för att känna av Rollofs konst på våra egna vis. Konstpedagogen leder gemensamma samtal om de tolkningar, intryck och känslor som framkommer. Upplever vi samma saker, eller olika? Vad fångar vår nyfikenhet?

Verkstad efter visningen

Om ni väljer att boka en visning med efterföljande verkstadsaktivitet kan ni välja mellan våra färdiga upplägg nedan eller kontakta oss för att diskutera ett eget önskemål.

Måla ljud, måla känslor

Hur kan man skapa visuella bilder av ljud, dofter och känslor? Vi vistas inne i utställningen med att bara lyssna, lukta och känna efter med magen. Kanske väljer vi att blunda. Med magkänslan, utan att försöka tänka för mycket och rationellt, skissar vi på papper det vi hör, känner och luktar i rummet. Vi fortsätter i Verkstan med att måla våra skisser av det som uppstått i våra individuella möten med konstverken och det vår magkänsla berättat för oss om dem.

Tankefällan

Ett av utställningens största konstverk heter *Änglafälla*. Det är ett slags landningsbana med blinkande lampor, kanske för att änglar ska hitta till den och landa där. Vi pratar tillsammans om det filosofiska med att vilja locka till sig änglar eller andra väsen, och varför en landningsbana möjligtvis kallas för en "fälla". I Verkstan arbetar vi med våra egna idéer om vad vi drömmer om att locka till oss, och varför. Hur fångar man en tanke eller en dröm? Finns det andra mytologiska väsen i olika kulturer? Vilka tolkningar av *Änglafällan* finns i gruppen? Vi utvecklar våra idéer i Verkstan och skapar tillsammans med inspiration av konstverket.



Kalender II, detalj. Foto: Gisela Fleischer/Moderna Museet



Spejaren, 1989 (beskuren). Foto: Lars Gustafsson

PRAKTISK INFORMATION

Boka!

Boka in en visning av en konstpedagog med eller utan efterföljande verkstadsaktivitet hos oss! Även om du vill komma med din klass utan en bokad aktivitet vill vi att du hör av dig i förväg. Kontakta bokningen via formuläret på vår hemsida!

Hitta hit

Vi finns på Ola Billgrens plats 2-4 i Malmö. Museet ligger på gångavstånd från Malmö centralstation nära Caroli City, Gustav Adolfs Torg och Stora Nygatan.

Inför ert besök

När ni kommer till Moderna Museet på egen hand uppskattar vi om hela klassen går tillsammans i grupp genom salarna. Behöver du hjälp med något, fråga museets värdar. De berättar gärna om konsten!

Läs gärna igenom våra **trivselregler** som finns på vår hemsida!

Foldrar och väggtexter

Moderna Museet erbjuder alla sina besökare att ta del av information via väggtexter och utställningsfoldrar. Använd dig gärna av dessa som en läranderesurs och låt dina elever göra samma sak för att lära sig mer om konsten och utveckla sin språkförmåga. Väggtexter och foldrar presenteras på tre språk: svenska, engelska och arabiska.

Språkrundan

Språkrundan är ett pedagogiskt material anpassat till vuxna som lär sig svenska. I rundan får man möjlighet att lära sig olika saker om Moderna Museet Malmö samtidigt som man lär sig om konst genom att titta närmare på en av våra aktuella utställningar.

Efter ert besök

Efter besöket på Moderna Museet är det bra att återkoppla till konstupplevelsen och vad eleverna uppfattade och tyckte när de såg utställningen. Det finns säkert elever som har frågor som de vill ha svar på men som de inte ville eller vågade ställa på museet. Det kan även finnas elever som har med sig intryck och tankar som dröjt sig kvar som de gärna vill dela med de andra i gruppen. Därför är det bra om du som lärare öppnar för en dialog med eleverna om besöket. Ta gärna den här lärarhandledning till hjälp.



Språkrunda

För dig som vill träna svenska på
Moderna Museet Malmö



Hej och välkommen till Moderna Museet Malmö! Här kommer du att ha möjlighet att titta på konst och uppleva den på ditt eget sätt – samtidigt som du tränar svenska!

Innan vi börjar: berätta, vilket är ditt favoritord på svenska?

Svar: _____

I denna språkrunda vill vi berätta några saker som du säkert undrar om museet. Det finns många ord som kan vara nya för dig. I slutet av häftet hittar du en lista med olika ord och deras betydelse. Ord som går att hitta i listan är understruken med prickar.

När du går runt i utställningarna kommer du att se några personer som jobbar på museet, nämligen våra värdar.

Museivärdar

Under ert besök på Moderna Museet kommer ni att träffa museivärdar i informationsdelen eller i utställningarna. Vänd er gärna till dem om ni har frågor om konstverk, utställningar, program eller vill lämna tips och synpunkter.

En värd, värdin, värdar, värdarna

Diskutera vad ni tyckte om utställningen vi såg på Moderna Museet! Var det något konstverk som ni tyckte var extra intressant eller som ni tyckte speciellt mycket om och i så fall varför? Var det något ni mötte i utställningen som ni har funderat på eller något ni inte kände till eller tänkt på innan? Låt eleverna berätta för varandra. Hur upplevde ni utställningen? Blev konsten mer intressant, gav det nya perspektiv eller nya tankar och synsätt? Du kan självklart hitta på helt egna frågor eller komplettera med ytterligare frågor som mer direkt ansluter till det som just din klass upplevde vid ert besök på Moderna Museet.

Välkomna!

Ola Billgrens plats 2-4
211 29 Malmö
Telefon: 040-685 7937
www.modernamuseet.se

Tisdag-fredag kl. 11-18, lördag-söndag kl. 11-17
Fri entré!